

2 Timotiu

Paru hã, maparane ãma te te duré ĩrob'ui'érézê,
Timotiuhu ma

Ībaihã wasu'uzé

Ā ĩbaihã na ma tô Paru hã Timotiuhu ma tinhimi'ui'éré na tãma ãma sahu, maparane ãma. Roma ãma dazazéb 're, hãimana sirômo, ma tô tãma rob'ui'éré. Tidã'âzé hã ma tô sina waihu'u, ĩromhutu na hã oto. Taha wa, ma tô tãma roti, Timotiuhu ma, 'Re ĩhãimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi pese mono da, duré Zezusihi ma, te te 're romhuri wê mono da zama. Ma duré tãma waihu'u, da'madã'ã'wa na sena na 're hãimana mono da.

---

1 ¹⁻² Ī'ra Timotiu, ĩma asawi pe hã, wa hã Paru wa ãma aima rob'ui'éré. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te sima ĩwêzéb uwaibaba, ma tô ĩpisutu, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, 're ĩmorĩ da. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô dama ropisutu, rowê na ĩrata 're dahãimana u'âsi za'ra mono da, Cristu Zezusihi ãma 're danomro mono wa. Āne wa, taha wasu'u na te dama 're rowasu'u mono da, ma tô oto datême ĩzatõ.

Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Cristu Zezusihi ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'âsi mono da, duré ai'ãma 're pêzêzê u'âsi zahuré mono da, rowê u'âsi, ãma 're aimorĩ da.

Paru hã Timotiuhu ma, te te ĩrotizé wasu'u

³ 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma, wa 're ĩwata u'âsi. Marĩ na te tiwi ãma ĩ'upazém na, te te oto ĩ'ãma 're ab'madã'ã mono õ wa, wa oto rowê na te tãma 're romhuri u'âsi. Tane duréhã ma tô duré ĩhi'rata norĩ hã te te tãma 're romhuri za'ra. Tawamhã tãma 're ĩmreme mono wamhã, bātã na wa aima te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, barana zama, te te 're aipawaptob u'âsi mono da. ⁴ Aiwa'õzém na ai'ãma ĩpo're pu'u wa, wa ĩsima rowê za'ëtê, te asabu da, rowê uptabi na 're ĩhãimana mono da. ⁵ Duré Wanhib'apito zazei'wa na tô sena 're aihãimana mono na, wa ai'ãma po're puru. Ai'rada Ro'idi norĩ hã ma tô ana me hã Wanhib'apito zazei'wa na 're hãimana zahuré, E'unisihi me. Ta norĩ ne, tô sena Wanhib'apito zazei'wa 're aimorĩ na, tô ĩma aiwaihu'u pese di. ⁶ Āne wa, wa za ãma aipo're pu'u oto,

'Re ìhâimana u'âsi mono hã sôpru wa, te te aima ìsômrizém na, dapawaptom na tâma 're romhuri mono da. Ai'rã nhisiwi ìnhib'rada hã te hiri wamhã, ma tô aipê'ê 're aima tisô, ìwê hã. Taha wa, ma'âpé asimi'ê na tâma 're romhuri u'âsi mono. **7** E wasina wapahi sina 're wahâimana za'ra mono da, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Tipê'êzani hã te te wama 're anhomri. Mare di. Wanhiptete sina âma 're wahâimana za'ra mono da, duré wanhimizawi pese sina 're wahâimana za'ra mono da, duré wanhimirosa'rata na hã atâma 're wahâimana za'ra mono da, ma tô te te wama 're anhomri, Tipê'êzani hã.

8 Âne wamhã, 're asisé mono ô di za, Wanhib'apito wasu'uwê hã dama 're wasu'u tã mono da. Duré ìma 're asisé mono ô di za, ìwasu'u na. Wanhib'apito wasu'uwê na te dama 're rowasu'u mono 'ru te, ma tô dasiwi ìnherê ni, dazazéb 're. Taha wa, wa oto te 're robzépata. Âne wa, ma'âpé 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhiptede te te aima ìsômri na, sada 're asiptete mono, ìsine 're robzépata mono da. **9** 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're wa'anho'reptu, rowasété hawi. Ma tô duré te te sima 're wa'apisutu, ìsib'a'uwê oto 're wahâimana za'ra mono da, wawê uptabi na. E marĩ wa, ma tô sima wa'apisutu. E marĩ ìwê hã wa te dama 're 'manharĩ za'ra mono wa. Mare di. Taha wab ô di. Taré te te sima 're wa'awê mono wa, duré simizawi pese wa, ma tô te te 're wa'anho'reptu. Ma tô duré wa'âma tinhib'a'uwê za'ra. Zahadu ropoto na te te sãna'rata ô ré hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã simizawi pese wa, ma tô sima wa'âma roti sirômo za'ra, te te 're wa'apawapto mono da, Cristu Zezusihi nhiminho'reptuzém na hã. **10** Wanho'reptui'wa Cristu Zezusi we datême ìwisizém na, ma tô oto wama siwaihu'u za'ra, tinhimipawaptobzém na. 'Re ìdadâ'â za'ra mono zé wasu'u hã, pipa nherê, ma tô wawi uprosi za'ra wapahi hã, Wanho'reptui'wa hã. Duré Wanho'reptui'wai wasu'uwê hã wa te 're ìsaze za'ra mono zéb zarina, ma tô wama waihu'u za'ra, rowê na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zé wasu'u na hã.

11 Taha wasu'uwê na te 're da'apo're pu'u mono da, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìpisutu, Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa 're ìmorĩ da, ìsimiroti na te 're da'apawapto mono da. **12** Taha wa, te te ìpisutuzéb zarina, te ìsina uwaimrami wa, wa oto te 're robzépata. Tane nherê, 're ìnhisé mono ô di, ìsadawa wasu'u'wa 're ìmorĩ tã da. Wanhib'apito hã wa ìsina te 're umnhasi, te te 're ìpawaptob u'âsi mono da. Ta hã ìma waihu'u pese di, ìwaihu'u pese na hã. Wa hã wa tô tâma ìsihâiba nho, tô sena tâma waihu'u pese wa, te te 're ìmadâ'â mono zéb da hã, bâdâ ìwa waptã'ã ô ré, apâ we ìmorizéb u hã. **13** Âne wamhã, roti tô sena hã te aima 're ìawaihu'u mono hã, te za 're ìmadâ'â u'âsi mo. Cristu Zezusihi âma

're aimorĩ wa, te za Wanhib'apito umnhasi sina, 're aihâimana mo. Te za duré 're ĩda'azawi pese mo. **14** Roti tō sena hã te aima 're ĩawaihu'u mono hã, wẽ uptabi di. Ta hã te za 're ĩ'madâ'â pese mo, âma 're ĩda'apawapto mono da hã, aimawi rowasu'u na da te âma saprĩ za'ra tō da. Taha da, te za te te 're aipawapto u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ězani hã, wapẽ'ê 're, 're ĩhâimana mono hã.

15 Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi âma, uburé ĩsazei'wa norĩ hã ma tō ĩrẽme za'ra. Pideru norĩ zama, ma tō Emozenihi me dame ĩrẽme zahuré. Âne hã aima waihu'u pese di. **16-17** Onesiporuhu si ma tō tinhimipawaptozbém na nasi ĩma rowẽ zani. Taha wa, wa ĩsima wẽ, Wanhib'apito hã Onesiporu norĩ hã, duré ĩsõrõwa âma ĩsiré 're ĩhâimana za'ra mono norĩ zama, ĩwẽ na te te 're apawapto mono da. Ta hã ĩma 're sisé mono õ di, ĩwasu'u na hã. Taha wa, Roma na 'ri nho'õmo nhisi u wei wisi wamhã, ma tō te te ĩzô aba, te te ĩnhopetẽ da. **18** Âne wa, wa ĩsima wẽ, Wanhib'apito hã ĩwẽ na te te âma tâma uwaimrami da, bådâ ĩwa ĩwaptã'ázém na, dahâimanazém na te te ĩda'awaihu'uzéb da hã. Onesiporu hã ma tō marĩ mono bâ nasi ĩpawapto, Épézu âma 're ĩhâimana mono ré hã. Âne na hã aima waihu'u pese di.

Paru hã Timotiuhu ma, roti te te tâma ĩsõmrizém na rowasu'u

2 **1** ĩ'ra, ma'âpé ĩwapari pese, asina. Cristu Zezusihi âma wa 're wanomro. Âne wa, te za ĩsimipawaptozbéb zarina, asiptete sina âma 're aihâimana mo. **2** ĩnhimirowasu'u hã ma tō aipo're na 're ĩwapari mo, ĩsazei'wa norĩ nho'a te dama 're rowasu'u mono wamhã. Ta norĩ hã ahã di. Tawamhã 're ĩ'awapari mono zé hã te za aibã norĩ ma 're ĩawaihu'u mo, aima ĩ'umnhasi za'ra norĩ ma hã, tâma waihu'u pese za'ra wamhã, ĩnhimirowasu'uzém na te te duré âma 're uzusi za'ra mono da, dapawapto na.

3 Da'wapéi'wa dama ĩ'umnha hã dasi'wapéi 're, hâimana wamhã, te te 're robzépata tō mono da, sisawi õ di za. Tane a hã, Cristu Zezusihi nhib'a'uwẽ na 're aihâimana mono wa, te za asina 're ĩsazei u'âsi mo, asisawi âna ĩsine 're robzépata mono da. **4** Da'wapéi'wa norĩ hã tinhib'apito ma te te 're romhuri za'ra mono ré hã tâma wẽ za'ra di, ĩsib'apito ĩsimiromhuri na te te 're awêsãmri mono da. Âne wa, tinhimiromhuri upana, marĩ mono bâ te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za, te te sima âma 're uwaimrami za'ra mono da. **5** Duré, ni'wa hã dawara na hâimana wamhã, dawu watobro nherẽ, marĩ ĩwẽ hã te te sima âri õ di za, dawara na roti hã te te sina 'madâ'â õ wamhã. Dawara na roti hã te te sina ĩ'madâ'âzéb zarina si, te za marĩ ĩwẽ hã sima ti'â, dawu watobro wamhã. **6** Duré, buru na romhuri pire 'wa hã, amnho hã uburé da te ubumroi pari,

ĩmorĩ'rata na te za tite da âri 'rata. **7** Ma'ãpé, âma 're rosa'rata u'âsi mono, te aima ĩrowasu'uzém na hã. Âne wamhã, Wanhib'apito hã te za te 're aipawapto, âhã wasu'u na hã 're awaihu'u mono da.

8 Ma'ãpé, Zezu Cristuhu âma 're rosa'rata pese mono. Ta hã dâ'â nherê, ma tô ab're hawi hâiwa'udu, Dawihi nhihudu hã. Wanhib'apito wasu'uwê na te 're da'apo're pu'u mono wamhã, taha wasu'u na wa tô te dama 're rowasu'u u'âsi. **9** Tawamhã Wanhib'apito wasu'uwê na te dama 're rowasu'u mono 'ru te, wa oto te 're robzépata. ĩwasédé hã te 're 'manharĩ mono newa, wa oto 're ĩza, dazazéb 're, ĩsi'uwazi nhorõ rutu na ĩpawasisi ré. Tane nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã pawasisi âna ne, te 're hâimana u'âsi. Te za da te dama âma 're rowasu'u u'âsi za'ra. **10** Te ĩrobzépata da hã ĩma pire nherê, ĩsisawi õ di, te robzépata tõ da hã. Te 're robzépata mono nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwê da, te te sima ĩpisutu za'ra norĩ hã wa za te 're apawapto u'âsi, Cristu Zezusi hã te te 're saze za'ra mono da, taha zarina tinho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono da, rowê na ĩ'rata 're hâimana u'âsi za'ra mono da. **11** Tô sena da te dasima 're ĩrowasu'u za'ra mono zé hã âne:

“Cristuhu siré 're wadâ'â za'ra mono wa, duré ta hã dâ'â uptabi nherê, ab're hawi hâiwa'utu wa, wa za ĩsiré 're wahâimana u'âsi za'ra.

12 Robzépata hã wa te wasina 're waihu'u za'ra mono nherê, wanhiptete sina âma 're wahâimana u'âsi za'ra mono wamhã, wa za Cristuhu siré wapire na wa te 're da'madâ'â u'âsi za'ra. Cristuhu zazei'õ'wa na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhã, tizazei'wa na te te sina 're wa'awaihu'u mono õ di za. Te za te te siwi 're wa'awê'õ oto.

13 Wa norĩ hã Wanhib'apito ma, wa tô wasina tãma ropisutu za'ra ni, âma 're wanomro u'âsi mono da. Tawamhã wa te wasina âma tãma 're uwaimrami za'ra mono õ nherê, Wanhib'apito hã wama umnhasi za'ra di, uburé te te wama 're ĩ'aropisutu mono zé hã te te wama âma 're ĩ'awaimrami mono zéb da hã. Marĩ na taré te te dama ĩ'aropisutu da hã, mare di.”

14 Âhã wasu'u na te za asimi'madâ'â norĩ hã âma 're ĩpo're pu'u za'ra mo. Te za duré aihâimana prédup sina tãma 're ĩ'aroti mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a 're wahâimana za'ra mono nherê, taré marĩ wasu'u na 're sisada'âbâ za'ra mono tõ da. Dasisada'âbâzé hã wê õ wa, taha zarina 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dawi 're si'utõrĩ, dahâimana wê zé hã. **15** Romhuri'wa nhimiromhuri hã wê wamhã, tinhimiromhuri ma, 're sisé mono õ di za. Tane te za sada 're asiptete u'âsi mo, ĩ'uwaibaba si roti tô sena na si 're

da'apawapto mono da, asimiromhuri na te te 're aiwēsāmri mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. **16** 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti zarinaĩ õ na rowasu'u'wa norĩ nhiti, te za 're aihâimana mo. Ta norĩ nhimirowasu'u zarina, 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za danhimirosa'rata na dasina 're dapahã za'ra, Wamama nhimiroti nhiti. **17** Ta norĩ nhimirowasu'u hã da'wa're ne, te 're hâimana. Da'wa're hã sa'êtē wamhã, te za uprosi, danhi hã. Tane, ta norĩ nhimirowasu'u hã ãsazei'wa norĩ ãma te te ropéi mono wamhã, te za tiwi uprosi za'ra, dahâimana wē zé hã. Tane, Imenezu norĩ nhimirowasu'u hã Piretuhu nhimirowasu'u me. **18** Ta norĩ hã senai'õ na rowasu'u na te te dama 're rowasu'u zahuré, ãne: “Tâibã, bådã ma tã iwa waptã'ã pa, 'Re ihâimana u'âsi mono ab're hawi te te ãda'ahãiwa'utuzéb da hã. Niwab da hã te te ãma sahu õ di za, te te ãda'ahãiwa'utuzém na hã.” ãne ta norĩ nhimirowasu'u hã. Taha zarina ma tã dawi uprosi zahuré, Wanhib'apito wasu'uwē na da te 're ãsaze za'ra mono zé hã. **19** Tane nherē, êtē 'manharĩ na 'ri na'rada hã, siptete na 're ihâimana mono ne, te za 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti hã pire na 're hâimana u'âsi. ãne ãsimiroti na rob'ui'ére hã: “Wanhib'apito hã te za tinhib'a'uwē norĩ hã tite na te te 're awaihu'u.” ãne duré ãma ãrob'ui'ére hãiba amo hã: “Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito nhib'a'uwē na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, te za tiwasédé hã rēme pese za'ra, 're nomro wē mono da oto.” ãne ãsimiroti na rob'ui'ére hã.

20 'Ri wawē ãma hã piza hã ahã na te 're hâimana za'ra, êtē'ubuzi pré oru 'manharĩ hã, duré êtē'ubuzi'a prata 'manharĩ hã, duré wede 'manharĩ hã, duré zé'a 'manharĩ hã. Nima norĩ hã, marĩ da hã wē uptabi di, marĩ hã da te ãma 're ãmanharĩ za'ra mono zéb da hã. Duré nima norĩ hã marĩ da hã wē uptabi õ di, marĩ hã da te ãma 're ãmanharĩ za'ra mono zéb da hã. **21** Tane ni'wam norĩ hã te aima ãwaihu'u mono zéb zarina, tã senai'õ na rowasu'u'wa nhimiroti hã te te siwi 're wē'õ pese za'ra mono wamhã, Wanhib'apito ma, wē uptabi di za, romhuri hã za te te tãma 're ãapisutu mono da hã. ãne wa, Wanhib'apito ma, sisõmri za'ra wa, te za tãma pisutu za'ra, ãwē na te te tãma 're dapawapto za'ra mono da. **22** ãne wa, dahãiba téb ré, dawasété zõ 're ãdasiwasutu za'ra mono norĩ ne, 're aihâimana mono õ di za. Te za asina 're ãrosa'rata u'âsi mo, aihâimana wē na 're aihâimana mono da, duré Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana mono da zama, duré asimizawi pese na 're aihâimana mono da zama, duré rowē na si dasiré 're aihâimana mono da zama. Taha da, te za asina 're ãrosa'rata u'âsi mo, uburé Wanhib'apito zazei'wa norĩ me, hâimana wē sina, ãsimipawaptozbéz zõ te te tiwi 're ãrowaptērē za'ra mono norĩ me. **23** Siwa'ru marĩ na 're dasisada'ãbã za'ra mono wamhã, 're dawapari mono õ di za. ãne,

da te 're dazada'âbâ za'ra mono wamhã, te za oto damreme na 're dasi'wapé za'ra. ãne na aima waihu'u pese di. **24** Ni'wa hã Wanhib'apito ma romhuri'wa na 're hâimana mono wamhã, timreme na te te 're da'a'wapéi mono õ di za. Simizawí pese na te za dama 're hâimana, aihîni ma. Waimri na te za duré te te dama 're arowaihu'u, waptu na dazada 're sahi mono ãna. **25-26** Ni'wam norĩ hã ïsimiroti na hã sada 're hâimana za'ra mono wamhã, atãma te za tinhimiroti wẽ na te te 're pawaptob za'ra, tinhimirosa'rata na te te ãma saprĩ za'ra da, Wamama nhimiroti hã tô sena na te te sina waihu'u za'ra da oto, ïsimipawaptobzéb zarina. Wa'uburé norĩ nhib'apito hã ma tô aré tãma 're sadawa nhipese za'ra, te te sima 're ïda'awẽ mono zéb uwaibaba, ïsimiroti na 're hâimana za'ra mono da. Tane nherẽ, a'uwẽ norĩ hã tinhimirosa'rata na te te ãma saprĩ za'ra wamhã, te za oto Wa'uburé nhimiroti hawi 're wairébé. Taha da, te za Wanhib'apito ma romhuri'wa hã atãma te te 're apawapto, tinhimiroti wẽ na hã.

**Rob'rãsutu u, za 're ïdahâimana wasété za'ra
mono zém na rowasu'u**

3 ¹ Wa za oto marĩ na aima rowasu'u, ãma 're rosa'rata mono da. Nimahã na rob'rãsutu u hã romhuture wamhã, dama ropire di za. ² ãne dahâimanazé hã za: Dasima si te za marĩ zô 're danhopré. Duré rob'uiprazéb zô si te za da te dasima 're rob'ruiwapari za'ra. Duré 'rãwi dapẽ'ẽ na, te za marĩ na dasina 're dawata za'ra. Duré te za da te dasima 're nharĩ wasété za'ra. Duré marĩ na dama 're danhoprub za'ra mono nherẽ, danhoprum na da'ãma 're dawata za'ra mono õ di za. Duré damama norĩ nhimiroti hã da te 're wapari za'ra mono õ di za. 'Re ïhâimana u'ãsi mono nhimiroti hã da te 're wazéb za'ra mono õ di za duré. ³ Duré 're ïdasisawi pese za'ra mono zé hã dama 're hâimana mono õ di za, dapẽ'ẽ remhã. Duré da'ãma dapẽ'ẽzézé hã dama 're hâimana za'ra mono õ di za. Duré taré te za dawasédé hã da te da'ãma 're sa'ra za'ra. Duré dawasété wi dasina 're danhiptete za'ra mono õ di za. Duré dazahi u'ãsi te za 're dahâimana za'ra. Duré 're ïdahâimana wẽ za'ra mono norĩ hã te za taré dasi'upana da te 're ruiwapari za'ra. ⁴ Duré dasiré nherẽ, te za 'rãwi dasisada 're dahâimana za'ra. Duré dapẽ'ẽ 're, rosa'rata waptu na, marĩ ïwasédé hã te za da te 're 'manharĩ za'ra. Duré danhipai u dawaihu'u pese newa, te za 'rãwi dapẽ'ẽ na dasina 're dawata za'ra. Duré 'Re ïhâimana u'ãsi mono zawi'wa, 're danomro mono õ di za. Ta hã dama wẽ õ di za. Dato si dama ïwẽ hã za oto. ⁵ 'Re ïhâimana u'ãsi mono nhimiroti na 're dahâimana wẽ za'ra mono da, da te dasima 're wẽ za'ra mono newa, tazahã, da te dasima 're wẽ za'ra mono õ di za, tiwaihu'u pese na te te 're ïda'apawapto mono da hã, ãma 're ïdahâimana wẽ za'ra mono zéb da hã. Taha wa, te za ta

norĩ nhiti 're aihâimana mo. **6** Ta norĩ hã hâimana nhipese na danhorõwa u te za datême 're sihutu. Te za pi'õ norĩ hã tizadawa nhipese na te te 're 'rãmi za'ra. Tawamhã sib'uwa na 're hâimana za'ra mono wamhã, te za te te ãma 're sasõmri za'ra. Pi'õ norĩ hã marĩ ahã na te te 're 'manharĩ wasété za'ra mono wa, te za robzei'õ na 're hâimana za'ra. Siwa'ru te za ta norĩ hã 're hâimana za'ra, te te sima 're i'wê za'ra mono zéb uwaibaba. **7** Pi'õ norĩ hã, ni'wam norĩ nhimirowasu'u hã te te 're wapari ze za'ra mono nherê, roti tô sena hã niwa te te i'waihu'u za'ra da hã, mare di za. **8** Duréihã ma tô aibã norĩ hã Mozésihi nhimiroti da, sada 're hâimana zahuré, Zanesi norĩ hã Zabirihi me. Tane ãhãna senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã te tô sena roti zada 're hâimana za'ra. Ta norĩ nhimiroso'rata wê hã robaba di. Duré Wanhib'apito ãma i'simirowasu'u hã tô senai õ di. Taha wa, te za 'Re i'hâimana u'âsi mono hã ta norĩ hã te te siwi 're awê'õ. **9** Zanesi norĩ hã Zabirihi me, ma tô dasiwi waihu'u zahuré ni, i'simiza'rese'õ na. Tane te za oto i'simiza'rese'õ na dasiwi waihu'u za'ra ni, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã. Tawamhã ta norĩ nhimirowasu'u hã da te 're wapari hã za'ra mono õ di za oto.

Paruhu nhimiroti 'rãsutu na rowasu'u

10-11 A hã ma tô i'waihu, i'nhimiroti na, duré i'hâimanazém na, duré dapawaptom na i'nhimiromhuri na te i'sina 're i'roti mono zém na, duré Wanhib'apito umnhasi sina 're i'hâimana mono zém na, duré da'ãma i'wa'a su'u õ na 're i'hâimana mono zém na, duré te 're i'da'azawi pese mono zém na, duré marĩ ahã na i'zada 're hâimana mono nherê, Wanhib'apito ãma i'sina i'nhiptete sina 're i'hâimana mono zém na zama. Ma tô duré i'waihu, da te i'ma 're i'rob'manharĩ wasété za'ra mono zém na hã, duré te 're i'robzépata mono zém na hã. Ma tô duré i'waihu, marĩ hã i'zô 're i'wairébé mono zém na hã, ãtizotiza na 'ri nho'õmo nhisi ãma, duré Iconizu ãma, duré Risitira ãma. I'pipa na da te i'ãma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono wa, wa tô te 're robzépata za'ëtê. Tane nherê, i'dâ'â tã da, ma tô Wanhib'apito hã nasi i'inho'reptu a'â. **12** Cristu Zesusihi ãma 're dahâimana wê za'ra mono da, da te dasima 're wê za'ra mono 'ru te, dasi'uihã na te za tô i'sazei'wa norĩ ma, da te 're rob'manharĩ wasété za'ra. **13** I'wasété norĩ hã, duré i'hâimana nhipese norĩ hã te za 're siwasété pese za'ra. I'sadawa nhipese na te za da te ãma 're sasõmri za'ra. Te za duré dapê'ê 're dasima 're dazadawa nhipese za'ra. **14** Tane nherê, ta norĩ ne 're aihâimana mono õ di za. Tô sena roti hã ma tô dawi 're i'awaihu'u mo. Taha na si te za 're aihâimana u'âsi mo. Roti hã tô sena hã ma tô asina 're i'sazei mo. Tô sena roti na aima rowaihu'u'wa norĩ hã, aima waihu'u pese za'ra di. **15** 'Watébrémi na 're aihâimana mono zém hawi, aima waihu'u pese

di, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã. Taha zarina hâiwa hawi rowaihu hã te aima 're hâimana, asõ'reptuzé hã asina i'uwaimramizéb da hã, Cristu Zezusihi zazei'wa 're aimorí wa. **16** Uburé ísimiroti wẽ na rob'ui'éré hã, 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama 're i'awaihu'u mono zéb zarina si, te dama 're hâimana za'ra. ãne wa, ísimiroti mono bâ wẽ di, roti tô sena na, da te ãma 're ídapawaptob za'ra mono zéb da hã. Duré wẽ di, ísimiroti hã, danhimiroti tô senai'õ na, da te dama ãma 're i'rowaihu'u za'ra mono zéb da hã. Duré wẽ di, ísimiroti hã, dahâimanazém na da te 're upa za'ra mono wamhã, da te dama ãma 're i'roti za'ra mono zéb da hã, ãma 're ídahâimana wẽ za'ra mono da hã oto. **17** Taha da, te dama 're hâimana, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti hã, tâma i'romhuri'wa norí ma i'waihu'u pese zéb zarina, i'wẽ na te te tâma ãma 're ídapawaptob za'ra mono zéb da hã.

4 ¹⁻² Wa za oto marí hã aima ti'ru, 'Re ihâimana u'âsi mono nho'a, Cristu Zezusihi nho'a zama. Nimahã bâtâ na te za Cristu Zezusi hã dahâimanazém na da'awaihu'u, dawasété na, dawẽ na zama. Taha zarina, te za aihîni norí ma dama arowairébé, dahâiba ré norí ma, duré adâ'â norí ma zama. Wanhib'apito hã te za wei mo apâ, Danhib'apito uptabi na oto dama 're sãmra mono da. ãne wa, wa za aima ti'ru. Ma'ápé, Wanhib'apito wasu'uwẽ na dama 're rowasu'u u'âsi mono za. Asô danhimiparizém na, duré asô danhimipari õ zém na zama, te za Wanhib'apito wasu'uwẽ na 're ída'apo're pu'u u'âsi mo. Da'ãma aiwa'a ãna, te za asimiroti na 're ída'apawapto mo, dawasété na 'râwi 're dasisãmri za'ra mono da, dawasédé hã da te 're rême pese za'ra mono da, dawẽ na si oto 're dahâimana za'ra mono da. **3** E marí wa, wa ãne aima ti'ru. Nimahã na hã sena roti hã da te 're wapari ze za'ra mono õ di za. Rowasu'u hã da te 're i'wapari ze za'ra mono zéb uwaibaba si, te za da te 're wapari za'ra. Dama rowahutu'wa da, te za da'ahâ na da te dasima 're pisutu za'ra, rowasu'u hã da te 're i'wapari ze za'ra mono zéb uwaibaba si, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. **4** Roti tô sena uptabi hã te za da te 're rême za'ra, da te 're wapari za'ra mono tã da, dahi'rata norí nhimirob'rãzarõtõ 'rata si, da te 're wapari za'ra mono da oto. **5** Ta norí ne 're aihâimana mono õ di za. Asimiza'rese te za 're aihâimana mo. Aihâiba na te za 'râwi 're asi'madâ'â mo. Duré, Wanhib'apito zazei'wa 're aimorí 'ru te, da te aima 're rob'manharí wasété za'ra mono nherê, 're asisawi mono õ di za, 're robzépata mono tã da hã. Te za duré Wanhib'apito wasu'uwẽ na 're ída'apo're pu'u u'âsi mo, 'Re ihâimana u'âsi mono te te aima i'pisutuzéb zarina, asimirohuri na tâma ãma 're uwaimrami mono da.

6 Wa za oto aima i'siwasu'u. I'nhibâdâ hã romhuture di oto. Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa 're i'morí 'ru te, za da te dasiwi

ĩwĩrĩ nherẽ, ĩdâ'â tō da, ĩsisawi ō di za. 7-8 'Re dasi'wamhâri za'ra mono wa, danhiptete na dasiwi 're ĩdawairébé mono ne, wa tō wa hã ĩnhiptete na 're ĩpusi. Duré dawara na dawĩ ĩwatobro ne, wa 're ĩhâimana, Wanhib'apito ma, ĩnhimiromhuri na te ĩsina tãma uwaimrami pari wa. Cristu umnhasi sina, wa tō duré 're morĩ u'â, ĩsimiroti 'madâ'â sina. Ni'wa hã dawara na dawĩ watobro wẽ te, te za ropsu 'manharĩ hã sô tihâiba, da te âma ĩsôprezéb da hã. Tane, te marĩ ĩwẽ uptabi hã ĩzô 're hâimana, Wanhib'apito ma, ĩnhimiromhuri na te ĩsina tãma uwaimrami wẽ te. Nimahã na te za bådâ hã ĩwa waptârã, Wanhib'apito apâ we ĩmorízéb da hã, dahâimanazém na te te ĩda'awaihu'uzéb zarina, te te dama ĩ'arowairébézéb da hã. Tawapsi, ta hã wẽ uptabi wa, te za marĩ ĩwẽ uptabi hã ĩma pisutu, ĩ'uwaibaba si. E ĩma si te za pisutu. Mare di. Aihĩni Wanhib'apito zawi te, wei ĩmorízéb zô 're ĩsimipari za'ra mono norĩ ma zama, te za duré marĩ ĩwẽ uptabi hã tãma pisutu za'ra.

Paru hã Timotiuhu ma, marĩ na te te ĩpo're pu'uzém na rowasu'u

9 Ma'ãpé, asima rowairébé su'u, we ĩtême aimorĩ su'u da, ĩzabu da. 10 Demasi hã ĩ'ãma sapa'a ō di oto. Ma tō ĩwi watobro, Tesaronita na 'ri nho'ômo nhisi u morĩ da, marĩ hã te te sima awẽ wa, taha na oto 're morĩ da. Teresêti hã ma tō mo, Darasiza na danhipti'a nho'ômo nhisi u. Titu hã ma tō duré mo, Damasiza na danhipti'a nho'ômo nhisi u. 11 Rucasihĩ si te ĩ'rata nhamra. Âne wamhã, Marcusihĩ zô rowaimrami mono za, sôpêtê da, asiré we saprõni da, ĩnhimiromhuri na te te 're ĩpawapto mono da. 12 Wa hã wa tō Titicu hã satõ, Épézu na 'ri nho'ômo nhisi u morĩ da. 13 Tawamhã, we aimorĩ wamhã, ĩsi'ubuzé hã we ĩma âri za, Capuhu nhorõwa âma te ĩrême hã, Torowadi na 'ri nho'ômo nhisi âma. ĩbaihã zama, we ĩma duri za. ĩbaihã hã romhã 'manharĩ hã, ĩma wẽ uptabi wa, ta norĩ zama we ĩma duri za.

14 Aresãdiri hã ma tō ĩwi ro'wa'rutu pese, ĩsi'uwazi na romhuri'wa hã. Wanhib'apito si te za tãma âma wa'rã, marĩ te te ĩma ĩ'ab'manharĩ wasété zé wa'rãmimhã. 15 Taha aibã hã ma tō wanhimirowasu'u na hã wazada tihâiba, sahi sina. Ma'ãpé tiwi 're asi'madâ'â pese mono za.

16 Da'ãma rowairébé'wai ma, ĩsiwasu'u 'rata wamhã, ĩhâimana wasété ō zém na hã, ni'wa hã ĩ'ãma sapa'a ō di aré, tinhimiroti na ĩ'ãma sime da. Aihĩni ma tō ĩwi sina tipahã za'ra. Tane nherẽ, te ĩsima wẽ ō di, da te ĩrêmezém na te te dama âma ĩ'awa'rãmi da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. 17 Da te ĩrême za'ra nherẽ, ma tō Wanhib'apito hã ĩ'rata tihâiba, te te ĩnhiptete da, 'ri para zudezu'õ

norĩ ma, te rowasu'u da, Wanhib'apito wasu'uwẽ na. Āne wamhã, ma tô Wanhib'apito hã ãnho'reptu, ãdã'ã tã da a'ã. **18** Tane te za Wanhib'apito hã duré rowasété hawi ãnho'reptu, hãiwa u te te ããwisi wẽ da, tinhib'a'uwẽ norĩ te te 're ãab'madã'ã mono zéb u hã. Ta hã wẽ uptabi wa, aihĩni wa za ãma 're wawata u'ãsi za'ra.

Paru hã sisa'u te te ãdazawizém na rowasu'u

19 Ma'ãpé ãma sawi zahuré na, Prisira norĩ hã Atiraha me. Duré ãma sawi za'ra na, Onesiporuhu nhorõwa 're, 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã. **20** Erasitu hã ma tô ãza'u nhamra, Corĩtu na 'ri nho'õmo nhisi ãma. Toropimu hã hãzé wa, wa tô tirẽ, Miretu na 'ri nho'õmo nhisi ãma. **21** Ma'ãpé, niha asina rosa'rata, rowa'u'u wahã 're sa'wari mono õ ré, we aimorĩzéb da hã. Wasiré ãsazei'wa norĩ hã te ãma asawi za'ra, Eburu, duré Pudeti, duré Rino, duré Caradiza. Uburé ãsazei'wa hãiba amo norĩ hã te duré ãma asawi za'ra.

22 Timotiu, wa ãsima aiwẽ, Wanhib'apito hã 'rãwi aipẽẽ 're, 're ãsãmra mono na, asina 're waihu'u u'ãsi mono da. Duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono wi, wa tô te tiwi 're waptẽrẽ u'ãsi, ãsimizawizé hã uburé a'ãma za'ra wa'aba 're hãimana u'ãsi mono da.